

ประกาศนายทะเบียนพรรคการเมือง
เรื่อง พรรคพลังธรรมเปลี่ยนแปลงนโยบายพรรค
และคณะกรรมการบริหารพรรค

ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๓๑ นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับจดทะเบียนพรรคพลังธรรมเป็นพรรคการเมือง และตามประกาศสำนักงานนายทะเบียนพรรคการเมือง ลงวันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๔๐ ได้ยอมรับการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการบริหารพรรคพลังธรรม ซึ่งปัจจุบันมีจำนวนทั้งสิ้น ๒๕ คน นั้น

พรรคพลังธรรมได้แจ้งต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองว่า ได้จัดให้มีการประชุมใหญ่สามัญประจำปี ๒๕๔๑ เมื่อวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๔๑ ซึ่งที่ประชุมได้มีมติดังนี้

๑. เห็นชอบให้หัวหน้าพรรคและคณะกรรมการบริหารพรรคลาออกจากตำแหน่ง โดยยังคงให้รักษาการต่อไปจนกว่าจะมีการเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารพรรคชุดใหม่ ตามข้อบังคับพรรคพลังธรรม พ.ศ. ๒๕๓๑ แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๓๒ และแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๔๑ ข้อ ๓๘

๒. เห็นชอบให้เปลี่ยนแปลงนโยบายพรรคจากที่ได้จดทะเบียนไว้กับนายทะเบียนพรรคการเมืองตามรายละเอียดนโยบายพรรคพลังธรรมท้ายประกาศนี้

นายทะเบียนพรรคการเมืองได้ยอมรับการเปลี่ยนแปลงนโยบายพรรคและคณะกรรมการบริหารพรรคพลังธรรมดังกล่าว ตามนัยมาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๒๔ แล้ว

ประกาศ ณ วันที่ ๒๐ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๑

ธีรศักดิ์ กรรณสูต

ประธานกรรมการการเลือกตั้ง

นายทะเบียนพรรคการเมือง

นโยบายพรรคพลังธรรม

นโยบายของพรรคพลังธรรมในแนวมหาชน

๑. สภาพปัญหาและข้อเท็จจริง

๑.๑ วิฤตโลก ท่ามกลางกระแสโลกยุคโลกาภิวัตน์ ทำให้โลกเป็นหนึ่งเดียว ประเทศที่มั่งคั่งทางเศรษฐกิจและก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสูงเป็นฝ่ายได้เปรียบ ประเทศที่มีความด้อยกว่าเป็นอย่างมาก วิฤตโลกสรุปได้ ๕ ประการ ได้แก่

๑.๑.๑ วิฤตทางการเมือง ระบบการเมืองผ่านตัวแทนเป็นหลักสำคัญ ก่อเกิดปัญหาวิฤตศรัทธาต่อองค์กรเมือง การขาดคุณธรรมและไม่สุจริตในการใช้อำนาจ ประกอบกับปัญหาที่มีความสลับซับซ้อนมากมายเมื่อเทียบกับอดีต จึงเกิดการเรียกร้อง และต้องการระบบการเมืองแบบมีส่วนร่วมและมีคุณธรรม มีความโปร่งใสและตรวจสอบได้โดยประชาชน

๑.๑.๒ วิฤตทางเศรษฐกิจ ระบบเศรษฐกิจที่เปิดเสรีและไม่เป็นธรรม เน้นเสรีภาพบุคคล ละเลยสิทธิชุมชน ทำให้ประเทศที่มีฐานะทางการเงินและความพร้อมทางเทคโนโลยีมากกว่าเป็นฝ่ายได้เปรียบ ยังมีการเปิดเสรีในตลาดการเงินและการลงทุน รวมทั้งการปิดกั้นการค้าในรูปแบบทางวิชาการมากขึ้น เป็นผลให้ประเทศที่ด้วยการพัฒนามากว่าจะเสียเปรียบอย่างมากในเชิงเศรษฐกิจ จึงสมควรวางระบบเศรษฐกิจที่เป็นธรรม ระบบเศรษฐกิจแบบพึ่งตนเองของชุมชนโดยอาศัยระบบสหกรณ์เป็นเครื่องมือ

๑.๑.๓ วิฤตทางสังคมและชุมชน ความขัดแย้งระหว่างสังคมเมืองกับสังคมชนบท การมอมเมาให้บริโภค การผลิตที่สิ้นเปลืองทรัพยากรและทำลายสิ่งแวดล้อม การมีช่องว่างในโอกาสใช้ทรัพยากร ทำให้เกิดปัญหาที่ดินทำกิน หนี้สิน

ของเกษตรกร การกระจายรายได้ ยิ่งพัฒนาไปมากเท่าไร การยึดกุมเศรษฐกิจ ยิ่งอยู่ในกลุ่มคนจำนวนน้อยลง ผู้เสียเปรียบยังมีมากขึ้น ชุมชนล่มสลาย เกิดแนวทางแก้ ที่ให้ความสำคัญต่อชุมชนลดการพึ่งพาภายนอก

๑.๑.๔ วิฤตทางสิ่งแวดล้อม การเน้นและกระตุ้นการบริโภคทั่วโลก และการขยายการผลิตในทางอุตสาหกรรม ทำให้เกิดการทำลายสิ่งแวดล้อมและ มีการใช้ทรัพยากรอย่างเกินความจำเป็น มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเข้าใจจรรยา ธรรมชาติและคุณค่าทางสิ่งแวดล้อมในภาวะสมดุลย์ เพื่อการอยู่ร่วมกันระหว่างคน กับธรรมชาติ

๑.๑.๕ วิฤตด้านสุขภาพ ปัญหาสุขภาพเกิดจากการบริโภคเกินเหตุ อาหารของคนเปลี่ยนจากอาหารธรรมชาติเป็นอาหารดัดแปลง ปรับแต่งทางวิทยาศาสตร์ อย่างมาก จากชีวิตที่เรียบง่าย เป็นชีวิตที่เร่งรัด เคร่งเครียด สิ่งแปลกปลอมทางเคมี เข้าสู่ร่างกายคนหลายทาง จนเกิดปัญหาทางสุขภาพ และโรคร้ายได้เจริญอย่าง มากมายที่แก้ไม่ตกด้วยการแพทย์แผนปัจจุบันอย่างเดียว

๑.๒ ประเทศไทยในวันนี้ การที่สังคมไทยได้เดินตามแนวตะวันตกทั้งการ พัฒนาการ ด้านเศรษฐกิจและสังคม แสวงหาความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจที่วัดกันด้วย เงินตราดังเช่นปัจจุบันนี้ เป็นเหตุให้ไทยเติบโตเฉพาะระดับบน ขณะที่ฐานล่างอ่อนแอ ตกเป็นเบี้ยล่างในการต่อรองทางการค้าและการเงินระหว่างประเทศ จนต้องยอมรับ เงื่อนไขตามกรอบของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (ไอ เอ็ม เอฟ) ทั้งนี้ มีสาเหตุหลัก อย่างน้อย ๖ ประการ ได้แก่

๑.๒.๑ การปกครองแบบรวมศูนย์อำนาจ ทางการเมือง การปกครอง และการบริหารทำให้ขาดประสิทธิภาพ ขาดเสถียรภาพ และมีการฉ้อราษฎร์บังหลวง ในทุกระดับ

๑.๒.๒ ความล้มเหลวของการศึกษา ก่อให้เกิดความอ่อนแอทั้งทางสติปัญญาและคุณธรรม ขาดการเสียสละคือส่วนรวม ตลอดจนขาดทักษะในการทำงาน

๑.๒.๓ พลังอำนาจทางสังคมชุมชนที่เคยมีความเข้มแข็งพึ่งตนเองได้ ถูกแทรกแซงจากระบบเศรษฐกิจที่เป็นอยู่ รวมทั้งจากกลไกของรัฐ จนทำให้สังคมและชุมชนอ่อนแอ พึ่งตนเองไม่ได้ ต้องรอความช่วยเหลือจากภายนอกและจากรัฐบาล

๑.๒.๔ ระบบเศรษฐกิจและอารยธรรมที่พึ่งพาต่างประเทศเป็นหลัก ไม่ใช่จุดเข้มแข็งของไทยที่เคยมีมาในอดีตให้เป็นประโยชน์ในการสร้างความแข็งแกร่งและมั่นคงในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

๑.๒.๕ ความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญๆ ได้แก่ การลดลงของพื้นที่ป่าไม้ สภาพดินที่เสื่อมโทรม การใช้ที่ดินอย่างผิดประเภท คุณภาพน้ำในแหล่งน้ำเสื่อมโทรม ก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตและระบบนิเวศน์ ทำให้ปริมาณและความชุกชุมทางสัตว์น้ำจืดและสัตว์น้ำทะเลลดหายไปอย่างมาก เกิดมลพิษทางน้ำ ทางอากาศและเสียง ขยะตกค้าง สารอันตราย ของเสียอันตราย และมลพิษของกากของเสียอันตรายมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น

๑.๒.๖ ด้านสุขภาพด้วยวิถีชีวิตที่เปลี่ยนไปตามตะวันตกอย่างรวดเร็ว เกิดมีปัญหาที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมตามวิถีชีวิตที่ได้เปลี่ยนไป ปัญหาโภชนาการ ปัญหาด้านสุขภาพจิต ปัญหาสุขภาพที่เกิดจากสภาวะแวดล้อมเป็นพิษ ปัญหาโรคติดต่อ รวมทั้งปัญหาการบริหารและการบริการทางแพทย์

พรรคพลังธรรมเชื่อว่า ระบบการบริหารปกครองบ้านเมืองที่ดีที่สุด สำหรับประชาชนก็คือ การให้ประชาชนแต่ละคนมีความสุขและอิสรภาพ ๓ ระดับ คือ

(๑) อีสราฟในการดำรงชีวิตอยู่ตามธรรมชาติ โดยมีสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมนับเป็นอีสราฟในทางกายภาพ มีปัจจัย ๔ เพียงพอแก่การเลี้ยงชีพอย่างสมบูรณ์ โดยจะต้องสามารถเอาชนะภัยอันตรายที่เกิดขึ้นจากธรรมชาติได้ด้วย ไม่ว่าจะเป็น อัคคีภัย อุทกภัยหรือพายุภัย

(๒) อีสราฟในการดำรงชีวิตในสังคม คือ มีความปลอดภัยจากการคุกคามโดยผู้มีอำนาจหรือผู้ที่มีฐานะกว่าทางเศรษฐกิจหรือใจภัย มีเสรีภาพในการแสดงออกทางคำพูด ข้อเขียนและการกระทำ รวมถึงการตั้งองค์กรปกป้องสิทธิแห่งตนโดยไม่ละเมิดสิทธิผู้อื่น เอาเปรียบผู้อื่น ให้เกิดความเป็นปกติในสังคมที่เรียกว่าศีลธรรม

(๓) อีสราฟในการมีความสุขอย่างปลอดภัยห่างจากปัจจัยภายนอกทางวัตถุ ให้มากที่สุดจนเข้าถึงความสุขที่เป็นความสงบจากวัตถุ คือ ปราศจากอามิสสุขใดๆ พอใจในความเป็นอยู่อย่างพึ่งตนเอง อย่างเรียบง่าย รู้จักศักยภาพที่แท้จริง พร้อมทั้งจะอุทิศตนเพื่อความสุขของผู้อื่น ตลอดจนถึงสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติทั้งหมด

๒. วิสัยทัศน์

พรรคพลังธรรม ขอเสนอให้คนไทยเปลี่ยนวิธีคิดใหม่ ร่วมกันมองหาจุดแข็ง จุดเด่นของเราแล้วสร้างสรรค์สังคมไทยให้สามารถยืนหยัดอยู่บนพื้นฐานที่แข็งแกร่งอย่างสอดคล้องประสานกับวัฒนธรรมและทำเลที่ตั้งทางภูมิประเทศของไทย เพื่อให้คนไทยสามารถยืนอยู่บนขาของตนเองได้อย่างเข้มแข็ง มั่นคง และมีศักดิ์ศรี

คนไทยจะต้อง “มองให้กว้าง คิดให้ไกล ฝ่าให้สูง” ไปพ้นจากแนวทางเดิมๆ วิธีทำและวิธีคิดเดิมๆ ได้เห็นกันทั่วไปแล้วว่า พาสังคมไทยไปพบทางตัน ไม่พบทางออก ที่ถูกต้องของปัญหาเศรษฐกิจและสังคมที่ได้วิกฤตอยู่ในปัจจุบันนี้

พรรคพลังธรรม ขอเรียกร้องให้คนไทยทุกคนหันกลับมาอยู่กับบ้านเมืองครั้งใหญ่ เพื่อให้ไทยได้รับการปลดปล่อยทางภาระหนี้สิน สร้างไทยให้กลับมาเป็น “ดินแดนแห่งรอยยิ้ม” ให้จงได้ โดยมีเป้าหมายหลัก ๕ ประการ

๒.๑ ต้องหลุดพ้นจากการเป็นอาณานิคมทางด้านเศรษฐกิจของต่างประเทศ ภายในเวลาไม่เกิน ๑๐ ปี

๒.๒ กำหนดเป้าหมายการพัฒนาให้ไทยเป็น “ดินแดนแห่งเกษตรกรรมชาติ อาหารปลอดภัย และการแพทย์แบบองค์รวม” โดยมุ่งหวังสูงสุดที่ความเป็นเลิศของโลก ภายใน ๒๐ ปีให้จงได้ โดยวางเป้าหมาย วิธีการทั้งระยะเร่งด่วน เฉพาะหน้า ระยะสั้นและระยะยาวให้ชัดเจน

๒.๓ เปลี่ยนทิศทางการศึกษาของชาติ สร้างสังคมไทยเป็น “สังคมแห่งการเรียนรู้” โดยเปลี่ยนจากการศึกษาแบบท่องจำ คิดพึ่งพาผู้อื่น มาเป็นการคิดค้น ประสานการปฏิบัติเพื่อพึ่งพาตนเอง ประสานพลังของชุมชน สถาบันการศึกษาและองค์กรทางศาสนาเข้าร่วมกันสร้างสังคมไทยให้เป็น “สังคมแห่งการเรียนรู้” ทั้งนี้ เพื่อบรรลุถึงการยืนบนลำแข้งตนเอง และร่วมกันพัฒนาไทยสู่ความเป็นเลิศ โดยมุ่งหมายให้เมืองไทยเป็น “ดินแดนแห่งคุณธรรมและการศึกษา” แห่งสำคัญของโลกให้จงได้

๒.๔ พัฒนาบูรณาการวัฒนธรรม เพื่อให้ไทย “เป็นดินแดนแห่งธรรมชาติและการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม” โดยมุ่งอนุรักษ์และพัฒนาพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่สวยงาม รวมทั้งวัฒนธรรมอันเป็นจุดเด่นที่น่าสนใจของไทย

๒.๕ แสวงหาความร่วมมือทางสังคม เศรษฐกิจกับนานาชาติ โดยเฉพาะในภูมิภาคนี้ เพื่อพัฒนาเมืองไทยให้เป็น “ศูนย์กลางการบริการ การค้า การขนส่ง และโทรคมนาคมของภูมิภาค”

๓. ปรัชญาและอุดมการณ์

พรรคพลังธรรม ยึดมั่นในปรัชญาและอุดมการณ์ ดังนี้

๓.๑ ปรัชญา ได้แก่ สะอาด โปร่งใส กระจายอำนาจ และมีส่วนร่วม

๓.๒ อุดมการณ์ ได้แก่ ประชาชนนิยม อันประกอบด้วย

การเมือง ระบอบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมที่กำกับด้วยคุณธรรม
เศรษฐกิจ ระบบการค้าเสรีที่เป็นธรรม

๔. การกิจ

เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามอุดมการณ์ ปรัชญาและวิสัยทัศน์ พรรคพลังธรรม
มีภารกิจสำคัญที่ต้องเร่งดำเนินการดังนี้

๔.๑ สนับสนุนการจัดตั้งองค์กรเอกชนเพื่อดำเนินการต่อต้าน การทุจริต
ฉ้อราษฎร์บังหลวงอย่างครบวงจร รวมทั้งจะรณรงค์ปลูกจิตสำนึกเกี่ยวกับเรื่องนี้อย่าง
ต่อเนื่อง

๔.๒ ปรับโครงสร้างการบริหารให้เปิดกว้างรับบุคคลที่มีปรัชญา - อุดมการณ์
สอดคล้องกันเข้ามาร่วมกับพรรค ฯ และขยายให้มีเครือข่ายพรรคประจำทุกภูมิภาค
และทุกชุมชน

๔.๓ ระดมการแลกเปลี่ยนแนวคิด แนวทางและให้การศึกษา เพื่อสร้าง
“อุดมการณ์ ประชาชนนิยม” ภายใต้ระบบการเมืองประชาธิปไตยที่มีคุณธรรมกำกับ
มีการกระจายอำนาจให้ประชาชนมีส่วนร่วมทุกระดับ เพื่อสร้างความเข้มแข็งระดับ
ฐานล่างทั้งชุมชน หมู่บ้าน ตำบลและภูมิภาค เน้นการปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหลัก
พร้อมทั้งผลักดันระบบเศรษฐกิจแบบเสรีที่มีคุณธรรมกำกับ และการให้ชุมชนพึ่งตนเอง
ให้มากที่สุดด้วยระบบสหกรณ์ เพื่อความเป็นไทยที่ยืนบนจุดแข็งของไทย ภายใต้
แนวทาง ๒ แนวทาง คือ

๔.๓.๑ แนวทางสร้างรูปธรรม ความเป็นจริงในระดับชุมชน เช่น การผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ธรรมชาติ อาหารปลอดสารพิษ ผักและผลไม้ สมุนไพร หัตถกรรม ฯลฯ โดยจัดตั้งองค์กรในรูปของสหกรณ์ กลุ่ม ชมรม บริษัท ชุมชน เป็นต้น

๔.๓.๒ นำเสนอ ผลักดันแนวนโยบายและมาตรการต่างๆ ภายใต้อำนาจหน้าที่เข้าสู่การปฏิบัติและการส่งเสริมสนับสนุนโดยรัฐบาล ควบคู่กันไปกับแนวทางที่ ๑ โดยใช้ช่องทางพรรคสภาคีกับองค์กรอื่นๆ ที่ยอมรับทางออกของชาติ ในอุดมการณ์และแนวทางนี้

๕. นโยบาย

ภายใต้ปรัชญา อุดมการณ์ และวิสัยทัศน์ดังกล่าว พรรคพลังธรรมจึงกำหนดนโยบายไว้ ๘ ด้านที่สำคัญๆ ดังนี้ คือ

กรอบที่ ๑ นโยบายด้านการเมือง การปกครอง

กรอบที่ ๒ นโยบายด้านการศึกษา

กรอบที่ ๓ นโยบายด้านเศรษฐกิจ

กรอบที่ ๔ นโยบายด้านความมั่นคงและการทหาร

กรอบที่ ๕ นโยบายด้านการต่างประเทศ

กรอบที่ ๖ นโยบายด้านสังคม สิทธิมนุษยชนและวัฒนธรรม

กรอบที่ ๗ นโยบายด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและพลังงาน

กรอบที่ ๘ นโยบายด้านสาธารณสุข คุณภาพชีวิต และสิ่งแวดล้อม

กรอบที่ ๑ นโยบายด้านการเมือง การปกครอง

๑. แยกอำนาจนิติบัญญัติ บริหาร ตุลาการ ให้สามารถถ่วงดุลและตรวจสอบซึ่งกันและกันได้
๒. ปฏิรูประบบราชการและระบบรัฐวิสาหกิจ
๓. ปฏิรูประบบการตรวจสอบการใช้อำนาจตุลาการในระบบราชการและการเมือง
๔. กระจายอำนาจ การบริหารการคลังจากส่วนกลางไปสู่ส่วนท้องถิ่นอย่างแท้จริง โดยเน้นถึงศักยภาพขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่นและชุมชน ลดขอบเขตและจำกัดอำนาจหน้าที่ของรัฐบาลลง
๕. พัฒนาจังหวัดที่มีความพร้อม ให้เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่
๖. สนับสนุนการรวมกลุ่มทำกิจกรรมเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองผ่านองค์กรเอกชน องค์กรพัฒนาเอกชน องค์กรประชาชน และพรรคการเมือง

กรอบที่ ๒ นโยบายด้านการศึกษา

๑. ปฏิรูปการศึกษาแบบครบวงจร ทั้งเนื้อหาและรูปแบบของหลักสูตร การศึกษาโดยให้ท้องถิ่นมีส่วนร่วมกำหนด เพื่อให้ประชาชนเกิดการคิดค้นและพึ่งตนเองได้
๒. ยกระดับการศึกษาของประชาชนชาวไทยโดยมีเป้าหมายที่ต้องการให้ประชาชนได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยเท่าเทียมกัน ขจัดปัญหาผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษาให้หมดไป
๓. วางแผนการศึกษาของประเทศให้มีเอกภาพ มีระบบและมีวิสัยทัศน์ โดยการวางแผนร่วมกัน และเห็นชอบร่วมกันและแยกดำเนินการ

๔. พัฒนาทรัพยากรบุคคลทางการศึกษาให้มีอุดมการณ์และคุณธรรม เสริมสร้างขวัญและกำลังใจ

๕. กระจายอำนาจการตัดสินใจ การบริหารการศึกษา และการบริหารงบประมาณการศึกษาให้ถึงระดับโรงเรียนอย่างแท้จริง

กรอบที่ ๓ นโยบายด้านเศรษฐกิจ

๑. ต้องหลุดพ้นจากการเป็นอาณานิคมทางด้านเศรษฐกิจของต่างประเทศ ภายในเวลาไม่เกิน ๑๐ ปี

๒. ส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดระบบเศรษฐกิจแบบเสรีที่มีการกำกับดูแล เพื่อให้มีการกระจายโอกาส การพัฒนาคุณภาพของคน สินค้า เทคโนโลยี วัธีบริหารจัดการ และการแข่งขันอย่างเป็นธรรมมากที่สุด ให้ความสำคัญต่อเกษตรกรรายย่อย และธุรกิจขนาดกลาง - ขนาดย่อม ในภาคเศรษฐกิจทั้งการผลิตและบริการ รวมทั้งระบบเศรษฐกิจที่สร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนเพื่อการพึ่งตนเองได้มากที่สุดด้วยระบบสหกรณ์

๓. ให้ท้องถิ่นเป็นผู้เก็บและแบ่งภาษีให้กับรัฐบาล

๔. ใช้มาตรการเก็บภาษีฐานอื่นๆ เพิ่มขึ้น โดยหลีกเลี่ยงการเก็บภาษีที่สร้างภาระให้คนจนเพิ่มขึ้นอย่างไม่จำเป็น เช่น การเก็บภาษีที่ดินแบบก้าวหน้ากับกรรมที่ดินที่ปล่อยทิ้งไว้ให้ว่างเปล่า เพื่อการเก็งกำไร ภาษีมรดก และภาษีทรัพย์สิน เป็นต้น

๕. สนับสนุนให้เอกชนในท้องถิ่น ดำเนินการด้านเศรษฐกิจด้วยตนเอง

๖. เร่งรัดจัดตั้งธนาคารเพื่ออุตสาหกรรมขนาดกลาง - ขนาดย่อม และธนาคารเพื่อการสหกรณ์

๗. ใช้มาตรการทางสินเชื่อและภาษีเพื่อให้มีการลงทุนด้านวิจัยและพัฒนา การเกษตร อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม การป้องกันและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นจากขบวนการผลิต

๘. ส่งเสริมการออมด้วยมาตรการทางภาษีและแรงจูงใจอื่นๆ

๘. จัดทำแหล่งน้ำ ไฟฟ้า ให้เกษตรกรอย่างทั่วถึงภายในเวลาไม่เกิน ๕ ปี

๑๐. ส่งเสริมประเพณีลงแขกในระบบสหกรณ์

๑๑. พืช และสัตว์ท้องถิ่น ต้องได้รับการอนุรักษ์และพัฒนา

๑๒. ให้ท้องถิ่นและชุมชน ดูแลรักษาป่าชุมชน

๑๓. จัดตั้งสถาบันการเงินในรูปแบบต่างๆ เช่น สหกรณ์เงินออม ธนาคารอิสลาม เป็นต้น

๑๔. ให้ความสำคัญต่อกิจการพาณิชย์นาวี การขนส่งโดยรถไฟ วางแผน และจัดสร้างโครงข่ายการคมนาคม ขนส่ง และการติดต่อสื่อสารเชื่อมโยงภูมิภาค อินโดจีน อาเซียน จีนตอนใต้ พม่า และอินเดีย ตลอดจนเขตเศรษฐกิจร่วมกับประเทศเพื่อนบ้าน

๑๕. สนับสนุนและจัดตั้งองค์กรทำหน้าที่ควบคุมการผูกขาดและการควบคุมกิจการตลอดจนองค์กรคุ้มครองผู้บริโภค

๑๖. สนับสนุน ส่งเสริมการเกษตรธรรมชาติ การเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริและอุตสาหกรรมเกษตร

๑๗. สนับสนุนการปฏิรูปที่ดิน เพื่อให้เกษตรกรมีที่ดินทำกิน

๑๘. การแปรรูปรัฐวิสาหกิจ ต้องคำนึงถึงการเปิดโอกาสให้ประชาชน องค์กรประชาชนสหกรณ์ต่างๆ มีส่วนร่วมเป็นเจ้าของกิจการก่อน

กรอบที่ ๕ นโยบายด้านความมั่นคงและการทหาร

๑. ความมั่นคงภายนอก เป็นหน้าที่ของตำรวจตระเวนชายแดนและทหาร
๒. ความมั่นคงภายใน จะแบ่งตำรวจเป็น ๓ ประเภท ได้แก่ ตำรวจสอบสวนกลาง ตำรวจจังหวัดและตำรวจท้องถิ่นทุกระดับ ส่วนผู้รักษาความสงบภายในหมู่บ้าน ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ฝ่ายรักษาความสงบและบุคคลที่ชาวบ้านนับถือ
๓. ยุทธศาสตร์เพื่อป้องกันประเทศ ใช้ระบบการป้องกันแบบเบ็ดเสร็จ
๔. สนับสนุนการจัดตั้ง และการดำเนินงานของสถาบันวิจัยยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศให้เกิดขึ้นทั้งในฝ่ายทหาร ฝ่ายพลเรือนและมหาวิทยาลัย
๕. สนับสนุนและส่งเสริมความร่วมมือในการรักษาความมั่นคงร่วมกันทั้งในระดับภูมิภาคและระดับโลก
๖. การจัดทำลัทธิกองทัพประจำการ ทั้งการจัดหน่วย การบรรจุกำลังพล การจัดหาอาวุธยุทโธปกรณ์ รวมทั้งการกำหนดหลักนิยมในการปฏิบัติการ เป็นไปเพื่อการปฏิบัติตามยุทธศาสตร์การป้องกันแบบเบ็ดเสร็จ
๗. การจัดหาอาวุธยุทโธปกรณ์สมัยใหม่ซึ่งใช้เทคโนโลยีสูง จะต้องมีการศึกษาพิจารณาอย่างรอบคอบ โดยเน้นความจำเป็นที่จะต้องใช้ตามยุทธศาสตร์การป้องกันแบบเบ็ดเสร็จ
๘. งานวิจัยและพัฒนาของทหาร มีเป้าหมาย ๓ ประการ
  - ๘.๑ อาวุธพื้นฐาน ฟังตนเองได้ด้วยการผลิตภายในประเทศ

๘.๒ ติดตามทันกับวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีสมัยใหม่ สามารถถ่ายทอดและปรับปรุงเทคโนโลยีที่รับมาได้ ทั้งนี้ ให้รวมทั้งเทคโนโลยีที่เป็นอุปกรณ์และโปรแกรมรวมทั้งหลักนิยมในการใช้งานทางทหาร

๘.๓ งานวิจัยและพัฒนาเชิงความคิดเพื่อสร้างหลักนิยม การปฏิบัติทางทหาร มีการทดสอบด้วยสงครามจำลอง โดยใช้คอมพิวเตอร์และเชื่อมโยงกับการฝึกเพื่อทดสอบภาคสนาม พร้อมทั้งถ่ายทอดหลักนิยมที่ได้ออกไปสู่หน่วยปฏิบัติจริง

๘. บทบาททหารยามปกติ ให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ปรับปรุงระบบการเกณฑ์ทหารเข้ากองประจำการ การใช้ยุทธโรปกรณ์และกำลังพลในการฝึกภาคสนาม จะต้องหวังผลเอนกประสงค์ ทั้งในเชิงพัฒนาพื้นที่และประชาชนด้วย ปรับปรุงแก้ไขระบบการศึกษาของโรงเรียนทหารระดับต่างๆ เพื่อให้มีบทบาทสอดคล้องกับกระแสโลก

กรอบที่ ๕ นโยบายด้านการต่างประเทศ

๑. ดำเนินนโยบายเป็นอิสระ และอยู่บนพื้นฐานการสร้างความเป็นมิตรกับทุกประเทศ

๒. ขยายความสัมพันธ์ในทุกด้านกับประเทศกลุ่มอาเซียน และเอเปค เสริมสร้างสันติภาพ เสถียรภาพและความมั่นคงในภูมิภาคเอเชีย - แปซิฟิก และสนับสนุนการสร้างสันติภาพของโลก

๓. ใช้เศรษฐกิจนำหน้าการเมืองและการเมืองนำหน้าการทหาร

๔. ส่งแรงงานประเภทมีฝีมือออกไปทำงานต่างประเทศ

๕. ร่วมมือกับทุกประเทศในการส่งเสริมสิทธิมนุษยชน คุณภาพชีวิต กำจัดมลภาวะและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในโลก

๖. ขยายงานด้านการส่งเสริมวัฒนธรรม โดยการเผยแพร่ประเทศไทย โดยวิถีทางการทูต และการประชาสัมพันธ์ในต่างประเทศที่มีประสิทธิภาพและทันต่อเหตุการณ์

กรอบที่ ๖ นโยบายด้านสังคม สิทธิมนุษยชนและวัฒนธรรม

๑. ส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพของประชาชน ให้มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การป้องกันอุบัติเหตุ สาธารณภัยและการมีที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้น้อย

๒. ส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิของความเป็นมนุษย์ รวมถึงเด็ก ผู้สูงอายุ สตรี ผู้พิการ ประชาชนที่อยู่ในชุมชนแออัดและผู้ด้อยโอกาสในสังคมกลุ่มต่างๆ

๓. ส่งเสริมสถานภาพและสิทธิของสตรีผู้พิการทุกรูปแบบทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และการปกครองให้เกิดความทัดเทียมและเสมอภาค

๔. ส่งเสริมให้ผู้ใช้แรงงานรวมกลุ่มกันเพื่อพิทักษ์สิทธิประโยชน์ของหมุ่คณะ และพัฒนาคุณภาพชีวิตรวมทั้งประสิทธิภาพทางฝีมือแรงงานในรูปขององค์กรจัดตั้ง อาที สหกรณ์ สมาคมวิชาชีพ สหภาพแรงงาน

๕. ปรับปรุงกฎหมายแรงงานสัมพันธ์ให้มีมาตรฐานสากล คุ้มครองสิทธิของผู้ใช้แรงงานอย่างมีประสิทธิภาพทั้งในประเทศและต่างประเทศ จัดระบบประกันสังคม ให้เข้มแข็ง ขยายกองทุนประกันการชราภาพ การสงเคราะห์บุตร และการว่างงาน ออกไปให้มีผลบังคับใช้กับประชาชนทุกคน

๖. ส่งเสริมให้ชาวชุมชนแออัดรวมตัวกันเป็นชมรม สมาคม หรือประชาคมเมือง เพื่อศึกษาพัฒนาและจัดระบบการอยู่ร่วมกัน เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตและการศึกษา เช่น การรวมตัวกันเพื่อผลักดันพระราชบัญญัติชุมชนแออัด เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตอย่างเป็นรูปธรรม

๗. ส่งเสริมและผลักดันให้มีสถาบันทางนิติบัญญัติเพื่อคุ้มครองสิทธิของประชาชนคนไทย และประชาชนของนานาชาติที่พำนักอยู่ในประเทศ หรือมาเยือนประเทศไทยในทุกขณะ โดยเฉพาะสถาบันผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา และคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิของความเป็นมนุษย์หรือสิทธิมนุษยชน

๘. ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในเรื่องสิทธิมนุษยชน สิทธิชุมชน ขจัดความเหลื่อมล้ำและความไม่เป็นธรรมในสังคม เร่งผลักดันกฎหมายเพื่อคุ้มครองสิทธิประชาชน ชุมชนและยกเลิกกฎหมายทั้งปวงที่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติตามหลักสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน

๙. ส่งเสริมการใช้สิทธิ เสรีภาพของประชาชนและสื่อมวลชน ภายใต้กติกาสากลว่าด้วยหลักสิทธิมนุษยชนและกรอบจรรยาบรรณและวัฒนธรรมอันดีของชาติ

๑๐. ส่งเสริมและสนับสนุน ให้นำหลักธรรมทางศาสนามาเป็นหลักนำในการดำเนินชีวิต เพื่อก่อให้เกิดความสันติสุข มีระเบียบ - วินัย มีศีลธรรม มีจิตสำนึกที่ดี และมีความเสียสละรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อเสริมความมั่นคงในวิถีชีวิตแบบไทย

๑๑. ส่งเสริมการอนุรักษ์ สืบทอดและพัฒนา วัฒนธรรมอันดีงามของชาติ ทั้งในด้านศิลปวัตถุ ภูมิปัญญาท้องถิ่นของไทย

๑๒. ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ มุ่งเน้นการเผยแพร่ธรรมชาติและศิลปวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น และวางเป้าหมายให้ไทยเป็นศูนย์กลางของการท่องเที่ยวในภูมิภาคอาเซียนโดยร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านในการรักษาสภาพแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติดั้งเดิม และศิลปะท้องถิ่นที่ทรงคุณค่า

๑๓. ส่งเสริมบทบาทขององค์กรเอกชน ให้คุ้มครองและรักษาผลประโยชน์ของประชาชน

๑๔. ส่งเสริมบทบาทของสถาบันในสังคมให้ตระหนักถึงปัญหาและมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด การป้องกันแก้ไขปัญหาโสเภณี การป้องกันและควบคุมโรคที่เป็นภัยร้ายแรง อาทิ โรคเอดส์

๑๕. ส่งเสริมและผลักดันให้มีการฟื้นฟูสถานภาพของสถาบันครอบครัวให้มีความเข้มแข็งเพื่อปลูกฝัง คุ้มครองป้องกันและสร้างภูมิคุ้มกัน ให้แก่บุตรหลาน ตั้งแต่วัยเรียนจนเติบโตเป็นเยาวชนและผู้ใหญ่ที่มีความเปรียบพร้อมด้วยบุคลิกภาพ คุณภาพและคุณธรรม อันจะนำไปสู่การเสริมสร้างสังคมและประเทศชาติให้มั่นคง

๑๖. เพิ่มศาลท้องถิ่น ให้คนท้องถิ่นทำตามธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม ที่ตั้งมาช่วยแก้ปัญหาในท้องถิ่น เช่น มรดกทรัพย์สิน ลักเล็กขโมยน้อย คดีทำร้ายร่างกายและลหุโทษต่างๆ โดยให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และบุคคลที่ชาวบ้านนับถือมีส่วนร่วมในการพิจารณาคดี

๑๗. กำหนดระยะเวลาดำเนินคดีแต่ละศาลให้ชัดเจน ข้อเท็จจริงทั้งคดีแพ่งและอาญา ยุติได้ในศาลชั้นต้น ส่วนศาลสูง จะเน้นเฉพาะปัญหาข้อกฎหมายเท่านั้น
กรอบที่ ๑ นโยบายด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและพลังงาน

๑. สนับสนุนการจัดตั้ง “เมืองวิทยาศาสตร์” ให้มีฐานะเป็นสถาบันระดับชาติ เป็นฐานสนับสนุนงานวิชาการเพื่อยกระดับวิชาชีพ และพัฒนาคุณภาพให้แก่ นักวิทยาศาสตร์ นักวิจัยของประเทศ

๒. สนับสนุนโครงการร่วมมือระหว่างประเทศในการถ่ายทอดความรู้ทาง วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

๓. สนับสนุนงบประมาณเพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกตลอดจนบรรยากาศแห่งการศึกษา การวิจัยและพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี โดยวางรากฐานบุคลากร ตั้งแต่ระดับเยาวชนเป็นต้นไป

๔. สนับสนุนการศึกษา ค้นคว้า เพื่อเตรียมแหล่งพลังงานสำรอง และพลังงานทดแทนสำหรับอนาคต

๕. สนับสนุนโครงการสร้างจิตสำนึกแก่ประชาชนให้ตระหนักถึงคุณค่า การใช้พลังงานอย่างประหยัดรวมทั้งการรักษาสมดุลระหว่างการใช้งลังงานกับสภาพแวดล้อม

๖. สนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยีด้านระบบการบริหารธุรกิจและระบบสารสนเทศในด้านธุรกิจ ได้แก่ ระบบสื่อสารดาวเทียม เทคโนโลยีสารสนเทศและอินเทอร์เน็ต ในการธุรกิจ การค้า การท่องเที่ยว และมีศูนย์ข้อมูลเป็นตัวกลางและเก็บข้อมูล

๗. สนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยีด้านการพาณิชย์นำวิ จัดให้มีการจัดตั้งศูนย์แนะนำ เผยแพร่ ที่ปรึกษาวิธีการกำจัดของเสีย

๘. สนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อกระจายรายได้ ได้แก่ การส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครัวเรือน และการถ่ายทอดเทคโนโลยีที่เหมาะสม เพื่ออุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม

กรอบที่ ๘ นโยบายด้านสาธารณสุข คุณภาพชีวิต และสิ่งแวดล้อม

๑. ปฏิรูประบบสาธารณสุข โดยเน้นการป้องกันเป็นหลัก สนับสนุนการสร้างมาตรฐานทางด้านการรักษาพยาบาล การส่งเสริมคุณภาพที่ดี รวมทั้งการฟื้นฟูและพัฒนาการแพทย์แผนไทย และการใช้สมุนไพรในการรักษาพยาบาล การแพทย์ทางเลือก และวิทยาศาสตร์

๒. ส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เพียงพอในการสนองตอบประชาชน

๓. เร่งขยายและปรับปรุงบริการสาธารณสุขขั้นพื้นฐานให้มีประสิทธิภาพ ครอบคลุมพื้นที่บริการทั่วทั้งประเทศ

๔. เน้นมาตรการเชิงรุก คือ การป้องกันการแพร่ระบาดของโรคร้ายต่างๆ โดยเคร่งครัดในการตรวจสอบอย่างเข้มงวดจริงจัง

๕. ส่งเสริมกิจกรรมในหมู่ประชาชนในด้านการกีฬา การดูแลและรักษาสุขภาพ การป้องกันโรค

๖. ปรับปรุงระบบการประกันสุขภาพและมาตรการคุ้มครองผู้บริโภคให้มีประสิทธิภาพ ส่งเสริมการดูแลสุขภาพชีวิตของผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ด้อยโอกาส ให้ได้รับการดูแลเป็นพิเศษ

๗. เคร่งครัดในมาตรฐานการป้องกัน ปรามปรามและเยียวยาผู้ติดยาเสพติด ทุกชนิด

๘. สนับสนุนให้ปรับปรุงคุณภาพชีวิตของชุมชน เน้นการเกษตรชีวภาพ ลดการใช้สารเคมี เข้มงวด มาตรการควบคุมและลงโทษผู้ใช้สารเคมีที่เป็นอันตราย เช่น การผสมในอาหาร

๙. ยึดถือมาตรการอนุรักษ์และฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมอย่างเคร่งครัด โดยกำหนด มาตรการการดำเนินการปลูกป่าทดแทนปีละไม่ต่ำกว่า ๒ ล้านไร่

๑๐. เพิ่มประสิทธิภาพมาตรการบังคับใช้ทางกฎหมายเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ให้ทันต่อยุคสมัยและอย่างเข้มงวดจริงจัง

๑๑. ให้มีการจัดระเบียบระบบสาธารณูปโภคทั้งในเขตเมืองหลวงและจังหวัดต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพเสียใหม่

๑๒. ลดมลพิษทางอากาศ ปรับปรุงประสิทธิภาพการกำจัดขยะ และการบำบัดน้ำเสีย

๑๓. กำหนดมาตรการเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม โดยใช้มาตรการทางภาษี มาตรการทางกฎหมาย อย่างจริงจังและต่อเนื่อง มาตรการด้านผังเมือง การขนส่งมวลชน การใช้ทรัพยากรธรรมชาติทุกอย่าง จะต้องสมบูรณ์เป็นรูปธรรมภายในปี ๒๕๕๐ การฟื้นฟูสภาพป่าจะต้องมีป่าเพิ่มขึ้นไม่ต่ำกว่า ๒๐ ล้านไร่